

Q.P. Code:00000

[Time: 3 Hrs]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All question are compulsory.
  2. Figures to the right indicate full marks.
  3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 Answer any two of the following questions. 20

- A Explain meaning and nature of culture.
- B Discuss the factors of modernization.
- C Why do you think citizenship education must be given to students?

Q.2 Answer any two of the following questions. 20

- A What are the important aspects of sustainable development?
- B Discuss the role of teachers in sustainable development.
- C Which activities must be integrated in school curriculum to achieve sustainable development?

Q.3 Answer any two of the following questions. 20

- A Distinguish between sociology of education and educational sociology.
- B What are the characteristics of multicultural education?
- C What are the Dimensions of Multicultural Education?

Q.4 Answer any two of the following questions. 20

- A Explain the issues in 'Human Right Education' with reference to present context.
- B Discuss the issues in multicultural education.
- C What are the advantages of open learning?

Q.5 Write short notes on (any 2) 20

- A Needs of National Integration.

- B Principles of sustainable development.
- C Aims of peace education.
- D Explain the needs of ICT in Education.

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.
सूचना: १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२ उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.
३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या
मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. २०
- अ संस्कृतीचा अर्थ आणि स्वरूप समजावून सांगा.
  - ब आधुनिकीकरणाच्या घटकांची चर्चा करा.
  - क विद्यार्थ्यांना नागरिकत्वाचे शिक्षण दिले पाहिजे असे तुम्हाला का वाटते?
- प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. २०
- अ शाश्वत विकासाचे महत्त्वाचे पैलू कोणते आहेत?
  - ब शाश्वत विकासामध्ये शिक्षकांच्या भूमिकेवर चर्चा करा.
  - क शाश्वत विकास साधण्यासाठी शालेय अभ्यासक्रमात कोणते उपक्रम समाविष्ट केले पाहिजेत?
- प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. २०
- अ शिक्षणाचे समाजशास्त्र आणि शैक्षणिक समाजशास्त्र यातील फरक करा.
  - ब बहुसांस्कृतिक शिक्षणाची वैशिष्ट्ये काय आहेत?

- प्र.४ क बहुसांस्कृतिक शिक्षणाचे परिमाण काय आहेत?
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. २०
- अ 'मानवी हक्क शिक्षण' मधील मुद्दे वर्तमान परिस्थिनुसार स्पष्ट करा.
ब बहुसांस्कृतिक शिक्षणातील समस्यांवर चर्चा करा.
क मुक्त शिक्षणाचे फायदे काय आहेत?
- प्र.५ टीपा लिहा (कोणतेही २) २०
- अ राष्ट्रीय एकात्मतेची गरज.
ब शाश्वत विकासाची तत्वे.
क शांतता शिक्षणाची उद्दिष्टे.
ड शिक्षणातील ICT च्या गरजा स्पष्ट करा.